

izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — V dnevni sobi se pošiljajo uredniški listi. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk tiskarne "Edinost", vpišane zadruge s skupnim imenom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta " 12.—
za tri mesece " 6.—
za nedeljsko izdajo na eno leto " 24.—
za pol leta " 12.—

EDINOST

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 5 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln, Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln, Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta " 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček "Edinosti". Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneokrajni račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Italijanska bojišča. — V južnih Tirolih nadaljevanje naše ofenzive. 900 mož, 18 opov in 18 strojnih pušk zajetih. V okolišču Col di Lana in jugovzhodno Tržica laški napadi odbiti. Neresnična laška poročila o naših izgubah.

Zapadno bojišče. — Na angleški fronti boji z ročnimi granatami. Francoski napadi na grič 304 pri Verdunu odbiti s težkimi francoskimi izgubami.

Ostala bojišča. — Nič pomembnega.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se razglša: 18. majnika 1916, opoldne.

Rusko in jugovzhodno bojišče. — Nič pomembnega.

Italijansko bojišče. — Na primorski in koroški fronti je artiljerijsko delovanje večinoma preprečevala talna megla. Jugo Tržica smo zavrnili po izkusu Italijanov, da bi zopet osvojili svojo pred kratkim izgubljeno postojanko Bagni. V okolišču Col di Lana so se ponovno izjalovili sovražni napadi. V južnih Tirolih so naše čete z napadom med Astiško in Lensko dolino zavzele mejni rob Manglo, se polastile pri prehodu preko tovarne doline jugovzhodno Piazze, Costa Bene ter južno Moscheri odbile več sovražnih protinapadov na Zugni Porti. Včerajšnji dan nam je prinesel nad 900 nadaljnjih ujetnikov, med njimi dvajset častnikov, in plen 18 topov in 18 strojnih pušk.

Poročilo italijanskega generalnega štaba, 16. in 17. majnika trdite, da so bile naše izgube v teh bojih "strašovitne in grozne". Te trditve, ki naj bi oslabile vtiški umika, so naravnost izmišljene. Nasprotnikove izgube se morejo preoceniti le tedaj, če se obrzi bojišče. Italijani pa niso v takem položaju. Zato moremo izjavljati, v polni meri upoštevajoč krvavo žrtev vsakega posameznega našega vrliga bojevnika, da so naše izgube izredno majhne, za kar gre priznanje spretnosti naše pehote, močnega zaščiti učinkov naše artiljerije in vojnemu izkustvu našega vodstva.

Imenik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 17. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 15. majnika: V adrijskem odseku so naši alpinci zavzeli zapadni rob fargoridskega in lareškega ledenika, ko so zasedli del ledenika med Crozzon di Fargorida in Crozzon di Lare. Z naskokom smo vzeli tudi nasproti ležečo postojanko na Crozzon di Diavolo, v višini 3015 metrov. Javljajo se napredki našega prodiranja na Monte Sperto. Po srditem artiljerijskem ognju proti našim postojankam severno doline je poizkusil napad na Cima delle Coste, severno Mezuma, a smo ga odbili takoj. Fronto od Lagarinske doline do gornjega konca Val d'Assa je sovražna artiljerija včeraj sredi obstrlevala, na kar je uspešno odgovarjala naša artiljerija. Nekoliko krogelj velikega kalibra je padlo v Asiago, kjer je bilo ranjenih nekoliko prebivalcev. Enako srđito obstrlevalje je bilo na perjereno proti soški fronti od Krna do morja. Tekom noči so mu sledili majhni spvražni napadi v plavskem in šmartinskem odseku, a smo jih odbili takoj.

Poročilo italijanskega generalnega štaba 16. majnika 1916: Na trentinski fronti je dal sovražnik po močnem bombardiranju izvesti napad z močnimi pehotnimi masami na odsek Adiška dolina — in Alto Astico. Po prvem odporu, tekem katerega so naše čete najsprednejše črte zadale nasprotniku strašovitne izgube, so se naše čete umeknile na glavne obrambne postojanke. Ob vsej ostali fronti do morja je sovražnik deloval z močnim artiljerijskim ognjem in pehotnimi napadi različne moči. Tako podjetja so se vršila v Suganski dolini, pred Monte Colle in Santa Anna, v gornji Jezerici, na grčevju severozapadno Gorice in na pobočju južno vrha sv. Mihaela. Povsod smo točno zavrnili sovražnika. Najsrđitejši boji so bili v tržiškem okolišču, kjer se je vršil boj z menjajočim uspehom ter smo po našem protinapadu zajeli 254 mož, med njimi nekaj častnikov, in dve strojni puški. Javljena podjetja sovražnih letalcev iz ravnine ob dolnji Soči v noči na 15. t. m., na Benetke in Mestre zvečer istega dne, na Videm ob jutranjem svitu 16. t. m. so zahtevala le malo žrtev in so napravila le malo škode. Brodovje naših capronicov je davi bombardiralo železniško postajo v Volčji dragi in sovražna nastanišča v Kostanjevici, Lokvici in na Krasu. Vrgli so 50 bomb z opustošujočim uspehom. Obstrlevalje po več baterijah in napaden po sovražnih letalih, se je brodovje vrnilo nepoškodovano, ko je dve sovražni letali vrglo na tla v bližini Gorice.

Vnanji glasovi o naših uspehih na italijanski fronti.

BUKAREŠT, 17. (Kor.) "Independence Rumaine" piše: V par dneh bo obletnica

italijanske vojne. Prisiljena, da se bori na dveh frontah, se je avstroogrška, v hitrih zbrana armada omejevala na obrambo. Odločilnih strateških pridobitev ni bilo pričakovati na nobeni strani, predvsem glede na gorski značaj bojišča. Šele po desetmesečnem boju se je posrečilo Italijanom, da so po razstrelbi zavzeli vrh Col di Lana. Vzeti niso mogli niti Gorice, niti niso mogli prodrati v smeri proti Trentu. Današnje poročilo dokazuje, da so Avstrijci in Ogrji začeli napadati na vsej fronti. Prvikrat je po enem letu, da je bilo v Alpah ujetih tako veliko število mož, kar potrjuje načrt že dolgo skrbno pripravljene avstro-ogrške ofenzive.

AMSTERDAM, 17. (Kor.) Listi obširno pišejo o avstro-ogrskih uspehih na laški fronti in jih označajo za najvažnejši vojni dogodek zadnjega časa. "Nieuwe van den Dag" piše: To je važna vest; kajti doslej so napadali skoraj vedno Italijani. Ali naj sedaj, ko italijanska vojna že traja celo leto, nastopi izprememba, ali pa so hoteli le ob obletnici pričetka vojne opomniti Italijane, da je sovražnik še vedno trden in krepko na straži, tako da ni na italijanski strani povoda za praznovanje obletnice? "Nieuwe Courant" piše: To je najobčutnejši udarec, ki so ga doslej zadali Avstrijci in Ogrji Lahom.

BEROLIN, 18. (Kor.) Vse časopise proslavlja avstro-ogrške uspehe proti Italiji, uspehe, ki so tem važnejši, če se pomisli, da so se vršili boji v visokem gorovju, da je povsod še debel sneg in da je nadobava zaradi težavnega ozemlja in vremena otežena v vsakem oziru.

Pokritje vojnih stroškov v Italiji.

RIM, 18. (Kor.) Za pokritje vojnih stroškov se pooblašča zakladni minister, da izda davka na kolkovine proste triletno in petletno 5 odstotne zakladnice. Kupcem teh zakladnic se dovoljuje razne ugodnosti.

Trgovinske ladje v laški vojni mornarici.

RIM, 17. (Kor.) Uradno se razglša, da se avstrijski parnik "Grado", laški parniki "Città di Bari", "Lonio" in "Flora" ter vlačilci "Tiberia", "Bengasi" in "America" izpremenijo v vojne ladje in pride-ljujo laškemu vojnemu brodovju. — Parnik "Grado" je lastnina graške paroplovne družbe "Nib". Spavljen je bil na Francoskem leta 1904, je 22 metrov dolg, 4 metre širok, se potaplja 2 metra in ima 38 ton (brutto).

Pomankanje premoga v Italiji.

LUGANO, 17. (Kor.) "Stampa" ugotavlja, da je včeraj stala tona premoga v genovskem pristanišču 260 lir, toda že 14 dni sploh ni mogoča znatnejša trgovina s premogom, ker so zaloge izčrpane. Za premog pridejo naravnost panične cene. "Avanti" zaključuje svoj članek o pomankanju premoga, ki ga čutijo državne uprave v svojih javnih obratih: Premog skoraj ves prihaja iz Angleske, kjer so sicer ministri, ki nas Latince že prekašajo v zlorabi v vprašanju poštvenosti in dolžnosti odpornosti, toda ni pa trgovcev in posestnikov, ki bi se odrekli tudi enemu šilingu dobička. Zato naj bi se premog iskal tam, kjer bi se dal dobiti po primer-nih cenah. Pravijo, da je v Evropi neka dežela, ki ima napredaj milijone ton premoga in čaka samo povpraševanj in predlogov. Zakaj ne bi mi stavili takih predlogov?

Napad naših letalcev v gorah Italiji.

O napadu naših letalcev 15. t. m. na razna važna železniška križišča in druga oporišča italijanske armade v gorenji Italiji prihajajo iz italijanskih virov naslednja poročila:

* Iz Lugana poročajo, da je dospelo tja-kaj iz Benetk naslednje poročilo: Ob devetih zvečer so hipoma ugasile vse električne svetilke. Vsi ljudje so se umeknili v stanovanja. Kavarne in gledališča so zaprli in tekoni nekoliko minut je mesto opustelo. Svetla mesečina je razsvetljevala romantično lepo mesto. Četr ure pozneje so letala, ki so letela tako visoko, da so bila zastoj vsa prizadevanja obrambnih topov, da bi jih zadel, vrgla tri bombe. Nekoliko hiš je bilo porušeni-h in več oseb lahko ranjenih, večinoma po steklenih drobcih razbitih okenskih stekel. V Mestre je zračni napad zahteval tri žrtve. Brzojavka iz Roviga pravi, da so letala zasledovala brzovlak Benetke-Bolonia, v katerem ste se vozili kraljevi princezi Jolanda in Masalda, toda ne da bi bila metala bombe.

Kakor poroča "Secolo", so se avstro-ogrski letalci, ko so posetili Benetke in Mestre, obrnili proti Trživi in so vrgli deset bomb na mesto. Žrtve so bile: trije mrtvi in šest ranjenih. V tork zjutraj ob devetih se je pojavilo drugo avstrijsko letalsko brodovje nad Trživem in je zopet metalo bombe, toda kot se zdi, brez uspeha. Ko so se vračali, so sovražni letalci ponovno posetili Benetke.

"Corriere della Sera" poroča nadalje, da so sovražni letalci, ko so 15. t. m. zvečer zapustili Benetke, sledili železniški progi proti Mestre prav tedaj, ko je vozil po progi brzovlak, ki odhaja iz Benetk ob

4. uri 30 minut. V vlaklu ste se nahajali kraljevi hčeri Jolanda in Masalda. Ko je prišel ta vlak v Mestre, se je tamkaj srečal z vlakom, ki je prihajal iz Vidma in se je nahajala v njem kraljica Jelena. Takoj ko je prišel ta vlak, ste kraljičini prestopili v voz svoje matere, in ob pokanju letalskih bomb se je vlak odpeljal v smeri proti Padovi. Do Padove se je slišalo streljanje obrambnih topov in pokanje bomb. V Rovigo je prišel vlak s poldrugourno zamudo.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 18. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 18. majnika 1916.

Zapadno bojišče. — Jugozapadno Lensa so se nadaljevali boji z ročnimi granatami. Tri nadaljne francoske napade na naše postojanke na griču 304 smo odbili davi. Ko se je umikal preko Esnesa v preglednem ozemlju, je imel sovražnik težke izgube. Šlo je tokrat za poizkuse sveže afrikanske divizije, ki je sestavljena iz belih in temnopoltih Francozov. S slabotnimi sovražnimi silami izvršen sunek jugozapadno Reichsackerkopfa se je izjalovila popolnoma.

Vzhodno bojišče. — Vzhodno Krasina smo sestrelili sovražno letalo. **Balkansko bojišče.** — Nič posebnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dogodki na morju.

LONDON, 17. (Reuter. — Kor.) Admiraliteta poroča: Včeraj popoldne se je v bližini flandrske obale srečalo brodovje angleških rušilcev in monitorjev z nekaterimi nemškimi rušilci. Angleško brodovje ni imelo izgub.

Potopljen angleški monitor.

LONDON, 17. (Reuter. — Kor.) Admiraliteta javlja: Zakasnela brzovjavka po-veljnika v Sredozemskem morju javlja, da je v noči na 13. dne majnika sovražna artiljerija zadelala monitor "M 30", ki se je ugal in se potopil. Dva moža sta bila ubita, dva pa ranjena. Poročilo o izgubi ladje v turškem vojnem poročilu se je proglasilo za napačno, ker dva dni po dogodku dospela poročila niso omenjala stvari. Sedaj se je izkazalo, da je bila prva angleška vest pomota.

Angleško letalstvo.

LONDON, 17. (Kor.) V dolnji zbornici je Churchill zahteval posebno ministrstvo za letalstvo. Odgovarjal mu je Bonav Law, da je bil za to ministrstvo šele potem, ko je izstopil iz ministrstva, da sedaj nastopa za poenotenje letalstva, dočim pa je kot prvi lord admiralitete ustanovil posebno letalstvo za brodovje. Državni podtajnik Tennant je sporečil, da se bo z ukrepi glede na zračno vojno in skupne zračne operacije pri armadi in mornarici vodil organizacijo, skrbel za material in preprečeval konkurenco med obema službenima panogama. Glede splošnega položaja zračne vojne je dejal Tennant, da so veliko večino zračnih bojev odbili Angleži, ki imajo dva tipa letal, ki so hitrejša kot katerikoli nemški stroj, in dva nadaljna tipa, ki sta ravno tako hitra kot Fokkerjeva letala.

Odstop angleškega državnika.

LONDON, 17. (Reuter. — Kor.) "Morning Post" doznava, da se sir Artur Nicolson, stalni državni podtajnik zunanjega urada, zaradi obolelosti umika iz javnega življenja. Njegov naslednik bo lord Hardinge.

Ruski glas o sestradanju Nemčije.

KODANJ, 17. (Kor.) Petrograjski list "Kolokol", ki ga je prejel ministrstvo notranjih stvari uporabljalo za svoje glasilo, a se je v zadnjem času razvil bolj kot polu-uradno glasilo ministrstva zunanjih stvari in si vendar večkrat dovoljuje odkrito kritiko vladnih ukrepov, piše v uvodniku dobesedno: Sram nas je, ko se spominjamo visokodonečih trditve naših krivih patrijotov o bližnji smrti Nemčije za lakoto in o neizčrpnih zalogi živil Rusije. "Sto let se moremo jebovati, ne da bi prav čutili vojno," so kričali naši patrijote in so očitali malodušnost vsakomur, ki je opominjal k štedenju in proračunavanju. Vlada se je tudi kretala v nebeski sferi in je se podpirala zapravljanje v zaledju. Zato je vlada prepozno začela organizacijo preskrbe živil in je zagrešila neštivilne pogreške, tako da jo je velikost naloge, ki jo je imela pred seboj, pritisnila popolnoma ob tla.

Francoski državni vojni vrtni iz Rusije.

PETROGRAD, 17. (Petrograjska brzovjavna agencija. — Kor.) Francoska ministarstva Viviani in Thomas sta odpotovala iz Rusije.

Francoska zbornica.

PARIZ, 17. (Kor.) Jutri se zopet prične zbornično zasedanje. Med interpelacijami je napovedana tudi interpelacija poslanca Violeta o postopanju cenzure in interpelacija poslanca Alberta Favresa o okoliščih

nah, ob katerih se je vnela verdunska bitka. K zadnji pripominja "Temps", da zbornica pač ne dovoli razprave o njej.

Poletni čas na Angleskem.

LONDON, 17. (Kor.) Gornja zbornica je sprejela poletni čas. Zakon stopi v veljavo 21. majnika.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 17. (Agence Tel. Mil.) Glavni stan javlja: Nobene izpremembe na vseh raznih bojiščih. — V svojih poročilih 6. in 7. t. m. trdijo Rusi, da so zavrnili našo ofenzivo v smeri proti Erzincanu in s svojo prednjo četo našo ofenzivo v okolišču Salmasa. Ker one dni ni bilo nobenega takega gibanja, dejstva sama opovrgavajo ruska poročila. Ker so Rusi pretrfali plen, ki so ga dobili v Trapezuntu, zanikamo ono trditev, ki gre za tem, da bi napovedovali večjo umožino, kot pa smo jo sporočili ml. Angleško poročilo 26. aprila o bojih pravil, da so Angleži zajeli štiri strojne puške. Ta vest je popolnoma neutemeljena. Sporočili smo že v svojem poročilu 25. aprila plen, ki smo ga dobili pri Katli. Ker izvzemši nekaj pušk svojih mrtvih nismo izgubili ničesar, izjavljamo, da je ta vest neresnična.

Irske stvari.

LONDON, 17. (Kor.) "Daily News" javljajo iz Dublina 14. t. m.: Bil je skrajni čas, da je prišel Asquith na Irsko, da prepreči razvoj zelo slabega položaja. Ogorčenje je nepopolno in se giblje v tih starih političnih in plemenskih nasprotstev. Vojno pravo je dvignilo na površje najslabše elemente in vlada na Irskem hudo ovadstvo.

LONDON, 17. (Reuter. — Kor.) Policijsko sodišče je odločilo, da Casement in Bailly prideta pred porotno sodišče.

AMSTERDAM, 17. (Kor.) Nekl tukajšnji list poroča iz Londona: Kakor se zdi, bo ministrski predsednik Asquith za sedaj imenovan za državnega tajnika za Irsko.

Potopljene ladje.

LONDON, 17. (Kor.) Lloydova agencija javlja: Nizozemski parnik "Batavia" je včeraj zjutraj, vozeč iz Londona v Rotterdam, zletel v zrak. Štirje možje posadke so ubiti, ostanek pa je dospel na suho. Iz Haaga se javlja: Rešila ladja "Atlas" je izpremenila svoje sidrišče, da poizveduje po "Bataviji V."

ROTTERDAM, 18. (Kor.) V družbi "Defence nationale" se nahajajoči parnik "St. Corentin" (219 ton) je pred Dijk-kirchnom zadel ob mmo in se potopil.

STOCKHOLM, 18. (Kor.) Nemški parnik "Nera" je bil torpidiran na višini oto-ka Landsort. Posadko je rešil švedski parnik "Goeta" in jo prepelje v Stockholm. "Aftonbladet" javlja, da so kapitana ujeli.

Wilson in papež.

LONDON, 17. (Kor.) Reuterjev urad javlja iz Washingtona: Predsednik Wilson je odgovoril na zadnje papeževo sporočilo. Z uradne strani se odklanja vsako pojasnilo o predsednikovem odgovoru, vendar pa se namiguje, da se je dopisovanje le oddaleč dotikalo mirovnega vprašanja. Kakor se čuje, je Wilson sporočil papežu, da vneto skrbi za to, da varuje Zedinjene države vojne in stori vse, kar se stinja s častjo in pravicami Zedinjenih držav. Ne objavi se niti papeževo sporočilo niti Wilsonov odgovor.

Brazilijska in svetovna vojna.

RIO DE JANEIRO, 17. (Kor.) "Journal de Comercio" javlja, da je brazilska vlada v spomenici, poslani sovražnim vladam, razložila svoje stališče napram raznim vprašanjem mednarodnega prava, ki so nastala vsled sedanje vojne.

Dr. Masaryk v Londonu aretiran.

BERN, 17. (Kor.) Iz Londona se poroča: Profesor dr. Masaryk, bivši avstrijski državni poslanec, je bil v Londonu aretiran, ker je imel Ircem prilazen govor.

Angleška vlada išče ameriške vrednostne.

LONDON, 17. (Kor.) Vlada poziva občinstvo z razglasi v časopisju, naj ji da na razpolago ameriške vrednostne papirje, ki se nahajajo v zasebni lasti.

Upor nizozemskih mornarjev v nizozemski Indiji.

AMSTERDAM, 17. (Kor.) Kakor poroča neki tukajšnji dnevnik, so nemiri med mornarji v Soerabaji v nizozemski Indiji končani. Vsi ubežniki so se vrnili. 20 jih zaradi sabotaže in hulskanja na nepokorščino postavijo pred vojno sodišče. Veliko ubežnikov, so poslali na Nizozemsko.

Bogastvo Sibirije v kovinah.

PETROGRAD, 17. (Petrograjska brzovjavna agencija. — Kor.) V Sajanskih gorah med Sibirijo in Mongolsko so odkrili bogate sklade zlata, srebra in bakra. Našli so tam kose bakra, težke okoli štiri kilograme, in kose srebra, težke do trideset

gramov. Nekaj žil vsebuje zlato, srebro in baker. Skupina ameriških kapitalistov se živo zanima za te sklade.

Prevoz srbskih čet v Macedonijo.

LONDON, 17. (Kor.) Kakor doznava Reuterjev urad, se angleška in grška vlada nujate za prevoz srbskih čet v Macedonijo. Orško ozemlje se ne bo kršilo.

Dorpatko vseučilišče se ne premesti.

PETROGRAD, 17. (Kor.) "Novoje Vremja" razpravlja o načrtu, da bi se dorpatko vseučilišče premestilo v Perm. Odločilne osebe da so prošle vrhovnega poveljnika severne fronte, Kuropatkina, da bi se premestilo vseučilišče kolikor mogoče pozno. Kuropatkin je odgovoril, da ne vidi, kakor je poudarjal že dvakrat, nikakršne potrebe, da bi se vseučilišče premesčalo iz vojaških vzrokov.

Švedski parlament.

STOCKHOLM, 17. (Kor.) Voditelji vseh strank druge zbornice so soglasno odobrvali izjavo ministra zunanjih stvari o nevtralnosti Švedske in alandskem vprašanju; ravnotako tudi voditelji strank prve zbornice, kjer je minister podal isto izjavo.

Gališki in varšavski generalni gubernator odstavljen.

KODANJ, 17. (Kor.) "Ruskoje Slovo" javlja: Justično ministrstvo je opozorilo ministrski svet na delstvo, da gališki generalni gubernator grof Bobrinski in varšavski generalni gubernator Kongolicev, ki oficijelno še vedno zavzemata ta čin, dobivata velike plače, dastravno je nujno delovanje prenehalo. V vladnih krogih se je sklenilo, da se stori konec tej komediji in se odstavita oba generalna gubernatorja ter imenujeta za člana držav-nega sveta brez mesta in glasu.

Grof Tisza se je vrnil iz Srbije.

BUDIMPEŠTA, 18. (Kor.) Ministrski predsednik grof Tisza se je včeraj vrnil s svojega štiridnevnega potovanja po severni Srbiji.

Skrb za živila v Avstriji.

DUNAJ, 17. (Kor.) Prošli teden so se pod predsedstvom grofa Larrich-Mönnicha vršila posvetovalna odzora za pri-pravo ukrepov, ki se tičejo prihodnje po-rabne dobe. Posvetovalja so trajala tri cele dneve. Predsedništvo vojničnega prometnega zavoda je predložilo odobru obsežen material ter vprašalo polo, na podlagi česar naj bi se vršila posvetoval-nja. Razprava je obrodila najprej sklep, da se je državno gospodarstvo z žitoh po vojničnem prometnem zavodu obne-sto in da je treba vzdržati stvar. Odbor je izrekel pri tem, da naj se sistem raz-širi na proso, graščico in krompir, pri čem-er se bo oziralo na lastne potrebe prid-ovalcev. Nadalje je priporočal odsek, da naj se za vsa dela pri nabavljanju in raz-deljevanju živil in krmil ter v svrhu vr-hovnega vodstva v ta namen ustanovlje-nih zavodov ustanovi posebna centralna komisija za ljudsko preživljanje, v katero bi bilo treba poklicati poleg državnih uradnikov tudi izvedene ličnosti praktič-nega gospodarskega življenja kot stalne člane, in dodal naj se jim svetovet. Odbor je tudi naprosil vlado, da naj skuša doseči sporazum z ogrsko vlado, da se kolikor mogoče zagotovi enakomerna in enako-vrstna razdelitev vsega pridelka živil Avstro-Ogrske za obe državi monarhi-je.

DUNAJ, 18. (Kor.) Da se poenostavijo in pospešijo vsi ukrepi, ki jih je treba na polju aprovizacije, je vlada ustanovila medministrsko aprovizacijsko komisijo, ki sestoji iz stalnih zastopnikov (oddelnih predstojnikov) soudeleženi ministev, namreč ministrstva za notranje stvari, fi-nance, trgovino, javna dela, železnice in poljedelstvo, in ki ima nalogo, da se bo posvetovala in bavila z vsemi ukrepi, ki so potrebni za preskrbovanje prebival-stva z žili.

Položaj.

18. maja.

Izjave angleškega državnega tajnika, Sir Edvard Greya, v pogovoru z london-skim dopisnikom čikaškega lista "Dai-ly News", o vzrokih sedanje vojne in o pogojih, pod katerimi bi mogli priti do sklepa miru, dobivajo — kar je pač v naravi stvari — različne razloge. Ali se razlikujejo v podrobnostih, ali pa gre do-direktno navskraj. Nekateri menijo, da je to polaj nespravljenosti, neodjenljivosti, trdnega sklepa, naj se sedanja vojna do-vojuje do zadnjega, do uničenja, kajti Grey da stavlja pogoje, ki so enostavno neizpolnivi. Posebno pa da morajo nje-gove izjave na strani centralnih vlasti udušiti vsako kal morebitne dobre dispo-zicije za mir, ker obsipljejo zlasti Nem-čijo z najhujimi, nezaljubljenimi, žaljivimi in pred vsem z ničemer podprtimi ob-tožbami, ker kulminirajo v trditvi, da je na strani Nemčije in nje gospodstvalni-nosti vsa krivda, da je prišlo do sedanje vojne. Ekscesi v Greyevih izjavah da morejo le odbijati, razjarjati in vlivati ne-

troleja v plamen, ne pa blažiti, pridobivati in gasiti požar. Drugi pa hočejo iz vsega hrupnega kora bojnih fanfar Greyevih čuti vendar-le glas — želje po kakem izhodu iz zagate, v kateri se nahaja ravno Anglija. Naravnost povedati tega Grey seveda ne, ali jasno da je, da tiplje in poizkuša, da bi izvalil kak glas od nasprotni strani. S trdnimi besedami stavlja trde pogoje, ali glavno ostaja dejstvo, da vendar in vendar govori o podlagah, na katerih bi mogli priti do mira.

Nekaterim jemlje zadržilo Greyevu, da je vsak separaten mir izključen, vsako dobro nado. Na drugi strani pa odgovarjajo, da na kak separaten mir s kako posamezno vojskovojo se država ne da noben razsoden človek sploh ne misli, marveč da bi bil tak mir tudi nesmiseln in brezkoristen, kajti, kaj bi koristilo, če bi na eni točki pogasili ogenj, če bi pa na drugih točkah požar dalje besnel? Ti — rekli bi — optimisti, ki hočejo čuti iz Greyevih izjav glas oživljajočega se razpoloženja za mir, tudi v zahtevi njegovi, da se Srbija in Belgija morate vzpostaviti, ne vidijo nepremagljive ovire na potu do mira, ker se jim ta zahteva zdi podrejenega pomena spritno veličine te svetovne vojne in vprašanj, ki se imajo rešiti. Tudi pravijo, da je ravno Anglija tista država, kjer bi najlažje premagali ovire proti miru. Posebno z ozirom na ta moment da poizkuša Grey, da bi kako izvalil izmenjavo misli o možnosti za dosseg mira.

Tako grede razlage navskriž. Eni proročijo vojno do skrajnega, drugi ne izključujejo možnosti, da se dispozicije vendar-le boljajo in da največja ovira je sedaj vprašanje: kdo naj začne in kako, ker so se v ententi preveč zagrizli in ba se nobeden ne hotel pokazati v luči volje za mir, čeprav bi bila ta luč — resnična.

Srbija je majhna in temu primerno je majhen v velikem zboru tudi ne ministriki predsednik. Ali, Pašić se zna — to mu treba priznati — kakor se pravi: inženirski. Zna izkoristiti momente in si pridobivati vsaj videz veljavnosti, ki je po naravi stvari ne more imeti. Tako je tudi sedaj, v časih najhujše bede in nevolje, znal izsiliti, da svet govori o Srbiji in o razmerju med njo in Rusijo. Pašić računa: Srbija je majhna, je sedaj celo eliminirana iz vojnih dogodkov, ali v luči varvanke-močne Rusije je vendar-le nekaj, s čimer treba računati. In tako je Pašić postal v Rusijo in dosegel, da je svet zopet govoril o razmerju med Rusijo in Srbijo. Ali slučaj je prinesel tudi prispevek k temu razmerju, ki ga Pašić in Petrograd ne bosta posebno vesela. Ta prispevek je podal znani publicist in historik, Srb, Spiridon Gopčević, v knjigi, izšli v založništvu Huga Schmidta v Monakovem in spisani na podlagi listin iz tajnih arhivov v Petrogradu in Parizu, pod naslovom: *Rusija in Srbija*. Knjiga razpravlja o zadnjem stoletju srbske zgodovine in dokazuje, kako nesrečenosen je bil vedno vpliv ruske politike na usodo Srbije. Propad Srbije da je neizogiben rezultat rovarske in spletarske politike Anglije in Rusije. Na podlagi zgodovinskih podatkov dokazuje avtor, kako je vsled zavratnih spletkarstev ruske diplomacije drago stala Srbe že leta 1813 iz lastne moči in brez tuje pomoči priborjena svoboda. Na drugi strani pa dokazuje tudi, da je bilo v Srbiji vedno dalekoglednih mož, ki so stremili po priključenju k obdonski monarhiji, katerih prizadevanja pa niso posmrti genijalnega Habsburžana Josipa II. nikdar več nahajala pravega razumevanja. Že prvi osvoboditelj Srbije, Kara Gjorgije Petrović, je med leti 1804 in 1813 nič manj nego osemkrat poudaril avstrijski vladni in korporaciji v monarhiji: due 25. maja 1804., 6. junija 1805, 6. februarja 1806., 5. aprila 1808., 2. aprila 1809., 17. decembra 1809., 4. marca 1810, in 13. septembra 1813. Pri tem je opetovano zagotavljal, da bi Srbija po priključenju k Avstriji veliko pridobila. Glede vzroka, da ni prišlo do inkorporacije, more govoriti avtor le polovico tega, kar bi imel povedati. Kaže, kako spretna je ruska diplomacija intrigirala proti tem stremjenjem in kako je znala izkoristiti vsak zanjo ugoden trenotek, pri čemer jo je Anglija vsikdar »pošteno« podpirala. Ta knjiga je vsakako veselezniva, ker se dotika razmer, ki so za vsakega nabožnega dragoceno poglavje za orijentacijo v balkanski politiki.

Toda rekli smo že, da Gopčević pripoveduje le pol resnice, ki obremenja rusko diplomacijo. A druga polovica? Kje je, kaka je, koga obremenja, čegave krivde ali zamud se dotika? Ali ni bilo — menda sinem biti od Kritosrčni, saj govorimo o zgodovini, o zgodovinskih dejstvih, o stvarih in razmerah, ki so bile in ki ne vsebujejo kritike ali graje na račun njih, ki so sedaj in ki delujejo sedaj — ali ni bilo, vprašamo, razloga tudi drugie, da ni prišlo do inkorporacije? V nespretnosti ali slabem razumevanju, na naši strani, da niso znali, ali niso hoteli paralizirati spretnosti ruske in angleške diplomacije? Ali ni bil morda vzrok tudi v nedostojnosti nekdanje avstrijske diplomacije? Nočemo se spuščati v nadaljna razmotrivanja o tem poglavju, o katerem bi želeli v najvišjem interesu naše monarhije, da bi po sedanjih vojni postalo veseleznivo, da bi prišlo do prave rešitve, po kateri ključne že dolgo od — časov Kara Gjorgije sem. Konstatujemo le, da je bilo čuti ravno v zadnjih letih od veseleznih in uglednih strani v naši monarhiji glasov, ki so naglašali potrebo temeljite reforme naše diplomacije, naših diplomatskih zastopstev v inozemstvu in posebno še na Balkanu. O tem veseleznem vprašanju se danes ne more razpravljati, ali po vojni pride čas, ko bo treba glasno govoriti in zadostiti tudi tej potrebi.

Domače vesti.

»Slovenec« in njegov tržaški dopisnik. Ko je »Slovenec« v imenovanem številu na prvem mestu pod »Primorskimi novicami« objavil namestitveni odlok, ki najtopleje priporoča mestnemu magistratu, da naj da razobesiti v vseh mestnih šolah sv. razpelo, in pravi, da se tudi vsem državnim šolam izda zadevna oblastna naredba, ter da se isto priporoča tudi zasebnim šolam, je dostavil naslednji, razprto tiskan dostavek: »Seveda bodo sedaj tudi šole Ciril-Metodove družbe doblje podobo sv. križa v posamezne razrede.« — Ne vemo, ali bi se tu bolj čudili peklenski zlobi tržaškega »Slovenčevega« dopisnika in njegovemu očitno besnemu sovraštvu proti našim slovenskim šolam v Trstu, ali pa pregrešni lahkomišelnosti »Slovenčevega« uredništva, da tako mirne vesti sprejema taka nesramna obrekovanja in ovadstva proti našim šolam v svoj list. Ugotavljamo namreč s svoje strani, da ga ni na vseh treh šolah Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu niti enega razreda, v katerem bi ne bilo razobeseno sv. razpelo! Obenem pa pozivamo gospode katehete naših šol, ki so menda vendar prvi pristojni za to, da presoja, ali vlada na naših šolah tisti verski duh, ki ga goje sanli, da izpovedo javno svoje mnenje in obenem tudi javno potrdijo našo zgornjo trditve, da se nahaja v vseh razredih naših šol sv. razpelo, in tako očitno postavijo na laž »Slovenca« in njegovega dopisnika ter prvi pripomorejo resnici do veljave. To jim nalaga njihova osebna močestnost in poštenost, obenem pa tudi njihova versko-čistijska, duhovniška dolžnost! — Ljubljanskemu »Slovencu«, ki se toliko diči s svojim katoličanstvom in svojo krščansko resničnohobnostjo, pa priporočamo, da naj se v bodoče prepriča o resničnosti takih ovadskih dopisov, preden jim da prostora v svojih predalih!

Ekspresne pristojbine za pošiljate v Ogrsko. Vsled odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 12. majnika t. l. št. 13471/P ex 1916 se je v prometu z Ogrsko ekspresna pristojbina, določena do sedaj na 50 vinarjev za zavitek in 30 vin. za druge pošiljate, začel s 16. dnem majnika t. l. do nadaljnjega zvišala na 1 K za zavitek in na 60 vinarjev za druge pošiljate.

Oskrba invalidov. Kakor znano, je vojno-oskrbni urad v dopolnilo nadobave kovin za armadno vodstvo uvedel akcijo, da se možnari iz medij zamenjavajo za možnarje iz železa ali umetnega kamna. Možnarje iz medij prevzema armadna uprava proti maksimalni ceni, čisti dohodek gre potem v korist oskrbi invalidov. Akcija je v polnem teku in že dosedanj uspeh je nad vse razveseljiv. Ako bo vsaka domača gospodinjstva — in Trst šteje 26.000 domačih gospodinjstev — podpiralo to akcijo, se bo dobila za armadno vodstvo velika množina kovin. Pri zamenji se ima zamenjavati možnar za možnar, vendar mora možnar iz medij tehtati vsaj dva kilograma. Vzorci možnarji so na ogled v odborovem lokalu tukajšnjega damskega vojnookrbnega komiteja, Lloydova palača. Prebivalstvo se prosi, da oskrbo invalidov po svojih močeh podpira s tem, da se v čim največjem številu udeležuje omenjene akcije za pridobivanje kovin. Prijave sprejema damski vojnookrbeni odbor.

Iz Sv. Križa pri Trstu nam pišejo, »Teden Rdečega križa« se je tu primeroma prav dobro obnesel. Učenke so pod nadzorstvom gospodičen učiteljic bliskoma razprodale vse znake. Nabralo se je 185 K 45 v. Članov se je vpisalo po prizadevanju šol. vodje, g. Emil Pakiža 64, poleg tega se je nabralo v šoli mej učenci za Rdeči križ 11 K 36 h. Ker plača vsak član letno 4 krome, se je nabralo torej v vsem skupaj za Rdeči križ 452 kron 81 vin. Sedaj pa, vrli Križani, podpisujte prav pridno, v šoli ali kje drugie, IV. vojno posojilo. Znesek 17 K 26 v. za vsakega 100 K je pač tako majhen, da ga skoro vsakdo zmore. S podpisom vojnega posojila pokazete pa tudi, da se zavedate položaja in boste tako prednjačili marsikateremu večjemu kraju. Marsikdo bi lahko podpisal, ako bi le hotel!

Preskrba članov bolniških blagaj, ki so postali nezmogljivi za delo. Ministrska naredba z dne 1. maja določuje, da je bolniškim blagajnam, ustanovljenim po zakonu od dne 30. marca 1868, drž. zak. št. 33, dovoljeno, da za člane, ki so postali nesposobni za delo in ki jim delodajalci dajejo prispevek k preživljanju, z dovoljenjem nadzorovalne oblasti dovoljujejo prostovoljno delno zavarovanje, omejeno na gotove dajatve in na pogrebščino.

Podpis vojnega posojila na CM šolah v Trstu. Z ozirom na notico v torkovi štev. »Edinosti« o IV. vojnem posojilu na CM šolah v Trstu, smo naprosili da dostavimo sledeče: 1000 K je podpisal učiteljski zbor deških šol in dekliske na Acquedotto, ne pa učiteljski zbor CM šol, kajti učiteljsko dekliske šole pri Sv. Jakobu je podpisalo skupaj z učenkami 800 K; učenske dekliske šole na Acquedotto pa 400 K.

Podružnica CMD pri Sv. Jakobu v Trstu priredi pevsko in glasbeno prireditev v nedeljo 21. majnika 1916, ob 4 pop. v dvorani »Del. kons. društva pri Sv. Jakobu«. Sodelujejo: gg. Ivan Grbec, učitelj, Emil Šušnik, koncertni pevec, Drago Sirok, učitelj, Rudolf de Karg in Fran Zafred, člana pevskih društev pri Sv. Jakobu, učiteljski, Josip Lah, ter otroci šol in otroci ega v tea CMD pri Sv. Jakobu. Sprejema: 1.) Zbor mladih vojakov —

Cesarska pesem: prizor s petjem. 2.) E. Adamič: »Vasovalec« pevski zbor; 3.) F. S. Vilhar: »Mornar« samospev s klavirjem; 4.) P. Cajkovski: »Chanson triste« (Zalostna pesem), gosli s spremljevanjem klavirja; 5.) Händel: »Largo« gosli s spremljevanjem klavirja; 6.) Sattner: »Zaostali ptič« samospev s klavirjem; 7.) Soča — braniteljica, deklamacija; 8.) Schubert: »Serenada« samospev s klavirjem; 9.) Zupančič: »Z vlakom« deklamacija; 10.) * samospev s klavirjem; 11.) Fredro: »Doktor Hribar« burka. Vstopnina 50 stotink; sedeži 30 stotink. Po sporedu šaljiva pošta in tombola ter prosta zabava pri pogrnjenih mizah. Ker so razne prireditve šentjakobske podružnice CMD tekom 2 let izostale, nadeja se podružnica mnogobrojne udeležbe. Odbor.

Kdo ve kaj? Ignacij Podbršček, iz Deskel na Goriškem, se nahaja s svojim sinom kot begunec v Brucku ob Litvi, baraka 21—2. Išče svojega brata Andreja Podbršček, ki je bil ob izbruhu svetovne vojne v Trstu pritegnjen k črnovojniški službi in je stražil, kakor se je doznalo od drugih, pod železniškim mostom pri Sv. Ani in Trstu. Sedaj se ne ve nič o njem. Zato se vlnudno prosi, kdor bi kaj vedel o njem, da sporoči bratu Ignaciju Podbršček na gornji nasov.

Begincem z juga v političnem okraju Maribor. Okrajni pomožni odbor za begunce z juga v Mariboru bo prodajal v ponedeljek, torek in sredo, 22., 23. in 24. maja 1916 v lastnem skladišču živil v Mariboru, Reiserstrasse No. 23, od 9—12 ure predp. in od 3—5 ure partijo tessen in sive domače slanine pod ugodnimi pogoji. Za nakup teh testin so opravičeni le begunci in to le prosti izkaznici (legitimaciji), ki se bodo izdajale v petek, sredo in ponedeljek (19. 22. in 30. maja 1916.) od 10—12 ure predpoldne na glavavrtu v Mariboru, Tegetthofplatz No. 5, II nad. 14, ali pa popoldne od 2—6 ure pri vojnooddajnem oddelku tržaškega zavoda za povspesevanje obrti (Gewerbeförderungsinstitut) Marburg, Tegetthofstrasse No. 77.

Kaznivost čezmerna dobička pri prodaji pod dnevno ceno. Najvišji sodni kaznijski dvor je pred kratkim razpravljal o ničnostni pritožbi, ki jo je dvignilo tržaško državno pravdnstvo zoper oprostilo razsodbo kazenskega sodišča v Trstu. Obtožba obdolžuje trgovca M. v Istri, da je bakreni vitriol, ki ga je koncem leta 1914 kupil kilogram po 88 v., prodajal vinogradnikom po 2 K 40 vin., da je imel torej pri kilogramu dobička 1 K 52 v. Obtožuje se, da je izkoristil svoje vojnem stanju povzročene izredne razmere, zahteval za nepogrešno potrebščino očitno čezmerno ceno. Obtoženec se je branil s tem, da je kupil bakreni vitriol ob času, ko ni bilo posebnega povpraševanja po tem predmetu, in ga ob času, ko so cene zanj poskočile in je vladalo povpraševanje, prodajal vsakemu, ki je hotel blago kupiti; bil je vedno pripravljen blago vsak čas in vsakemu prodati in ga ne zadržavati. Pri tem pa ni nikoli prekoril dnevne cene, ampak nasprotno, dajal je blago še pod ceno. Ne glede na to, se pa bakreni vitriol ne more smatrati kot nepogrešno potrebščina, ker je še mnogo prav tako uspešnih nadomestkov v prometu. Prvo sodišče je obtoženca oprostilo, ker se ni moglo uveriti, da bi bil bakreni vitriol nepogrešno potrebščina. Pri razpravi pri najvišjem sodišču je zastopnik generalne prokurature poudarjal, da izgovor, da obtoženec ni prekoril dnevne cene, še ne oprošča tega kazni, kajti čezmerni dobiček, ki ga je dosegel, ga napravlja kaznivega. Tudi mnenje prvega sodišča, da bakreni vitriol ni nepogrešno potrebščina, je napačno. Kasacijsko sodišče je v smislu ničnostne pritožbe razveljavilo oprostilo razsodbo in obdodilo obtoženca na sedem dni strogega zaporu, na denarno globo 200 K in na stroške kazenskega postopanja. Kasacijsko sodišče je bilo mnenja, da je bila z o-

zirom na čezmerni dobiček prodajna cena očitno čezmerna.

Darovi.

Podružnica CMD v Rojano daruje gosp. Maroli za deset pristnih slovenskih škatic vžigalic po g. Vladkutu 10 K, in San Giuseppe di Rusmagna 5 kron. — Lepa hvala!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu je naslovila tukajšnji moški podružnici Družbe Sv. Cirila in Metoda potom dr. W. podporo 300 kron. — Srčna hvala!

ČESKO - BUDJEVSKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski ležalni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Martno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Deklica s primerno izobrazbo želi vstopiti kot učenka v mešano ali manufakturno trgovino. Govori tudi dobro italijansko. Natančneje se izve pri E. Stegu v Kozini (Primorsko). 284

Prodaja se vased odstopovanja spalna in jedilna soba, omara in mize. Barriera št. 39, I. nad. vr. 4. 295

Spretna šivilja, ki zna šivati, večati in krojiti obleke za gospe in otroke, se priporoča za delo na domu. Ulica Piccardi 2, I. nad. vr. št. 5. 321

Kupujem žake vse vrste po najvišjih cenah. J. Stebel Trst, ul. Torricelli 36. 175

Kupujem volne bele po K 10, sivo po K 8 kg, volnena pokrivala po K 4, kombaž po K 2. — Prodajalna ulica S. Giovanni št. 10. 271

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prezalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, stari oče, last. brat, gospod

IGNAC TANCE

posestnik, gostilničar in mesar

danes, v četrtek, 18. maja, ob 11 uri zjutraj po kratki mučni boleznimi umrl.

Pogreb predragega nepozabnega rankega se vrši v soboto 20. maja ob 4 uri pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče.

NABREŽINA, dne 18. maja 1916.

KAROLINA roj. MAKAROVIC, soproga.

Vladko, sin. — Fran Kakeš, zet. — Nadjica, vnukinja. — Avgust, brat, Alojzija Rapotec, sestra.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu sprejema

do 23. maja t. l. nadaljne prijave za

4. avstrijsko vojno posojilo.

Uradil ul. Caserma 11. Uradne ure 9-12, 3-5

Podpisujte vojno posojilo!

Danes dan prodaje odrezkov

M. WEISS

CORSO 7-9.

UMETNIŠKI KONCERT
vsaki dan od 4 1/2 do 7 pop.
v našem BUFFETU.
Dvigalo na razpolago.

OBRETNOSTNA MERA NALOŽITE OBRETNOSTNA MERA nad 6% nad 6%

svoje malo ali skoro nič dobičkonosne prihranke v visoke obresti in vsako varnost nudeče

četrto avstrijsko vojno posojilo.

Prijave sprejema in daje polasnila

Knjnostenska banka, podružnica v Trstu

Via Maria Teresa 20. Lastna palača. Od 9-12 1/2 in od 3-5.